24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6538 — 10 ՅՈՒԼԻՍ 1907 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 12 ՋԷՄԱԶԻ-ԻԼ-ԱԽԻՐ 1325 — 23 JUILLET 1907 — 24me année № 6538

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	35 Ֆր.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԵՒԹԷՔ ՄԵԿ ՎՐԱՅ

ԱՐԵՒԵԼՔ

10 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Constantinople, Galata

10 PARAS

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՕՍՄ. ԵՒ ՕՏԱՐ ՀԱՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՅԼ ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դ.

Օսմ. հպատակութեան օրէնքին Է. յօդուածին համաձայն, իսկապէս օսմ. հպատակ կին մը երբ ամուսնանայ օտարահպատակի մը հետ, իր ամուսնոյն մահուընէն սկսեալ երեք տարուց պայմանաժամի մէջ աղերսագիր մը մատուցանելով կրնայ վերադառնալ իր բուն հպատակութեան։ Այս յօդուածին տրամադրութիւնը միմիայն անձնական ըլլալով, կալուածատիրութեան և հողատիրութեան խնդիրը իրեն յատուկ ընդհանուր կանոններու և օրէնքներու ենթակայ է։

Արդարեւ, 1285 տարւոյ 24 զիլիհեճէ թուականը Եպարքոսական հրամանագիրը ընդունելով որ օտարհպատակներու հետ ամուսնացող օսմանցի կիներ այլ եւս օսմ. հպատակութենէն հեռացած կը նկատուին, կը հաստատէ թէ այս կիները իրենց ամուսնոյն մահուան թուականէն սկսեալ եռամեայ չրջանի մը մէջ կրնան վերստին օսմ. հպատակութեան մէջ մտնել, այս մասին հարկ եղած օրինական գործողութիւնները կատարելէ վերջ։ Եպարքոսական 1306 տարւոյ մայիս 28ի չրջաբերականին համեմատ ալ, եթէ օտարհպատակի մը հետ ամուսնացող օսմ. հպատակ կին մը առանց պաշտօնական արտօնութիւն ստանալու պէտք ունենալու օտարահպատակութիւնը ընդունած կը նկատուի, միւս կողմէ, կառավարութեանց միջեւ յարդուած փոխադարձ դրութեան պահանջմանց համաձայն ալ, երբ օտարահպատակ կին մը օսմանցի հպատակի մը հետ ամուսնանալու ըլլայ, այլ եւս օսմանցի հպատակ կը ճանչցուի։

Այսպէս, կիներուն իրենց ամուսիններուն մահուընէն յետոյ իրենց նախկին հպատակութեանը վերադառնալու իրաւունք տրուիլը կը բացատրուի սա՛ իրողութեամբ թէ, օրէնքը օսմ. հպատակուհենէն բոլորովին ելած չնկատեր օտարահպատակի մը հետ ամուսնացող օսմանցի կին մը. այլ համակերպելով կնոջ մը իր ամուսնոյն հպատակիլու բնական պատչաճութեան, և այր ու կնոջ և զաւակներու միջեւ հպատակութեան ու բարքերու զանազանութեան ծագման տեղի չտալու համար, տեսականին մէջ գրեթէ առժամանակեայ կերպով ճանչցած կ'ըլլայ այդ օսմ. կնոջ օտարահպատակութիւնը, օտարահպատակի մը հետ ամուսնանալու պարագային։ Որով, երբ այս ամուսինը կը մեռնի, կինը յիշեալ պայմանաժամին մէջ վերստին օսմ. հպատակութիւնը ընդունելու իրաւունք կ'ունենայ։ Գալով այս պայմանաժամին եռամեայ ըլլալուն պատճառին, այս մասին թէ՛ յղութեան և կամ ծննդաբերութեան չրջանին ըստ Ֆրէնգիի յաճախ քանըչորս ամիս հաշուելուն, և միւս կողմէ այդպիսի կիներուն հեռաւոր երկիրներու մէջ գտնուելու կարելիութեանը պատճառաւ, օսմ. հպատակութիւնը ընդունելու համար օրինական գործողութիւնները կատարելու բաւական միջոց մը տալու պարագա՛ն նկատի առնուած է։

Վերեւ յիշուած Օսմ. Հպատակութեան Օրէնքին Է.րդ յօդուածին տրամադրութիւնը անձնական է, այսինքն օտարահպատակի մը հետ ամուսնութեամբ գոյացած օտարահպատակութիւնը, մի՛միայն ամուսնացող կնոջ վերաբերելով, ուրիշի չազդեր ըսինք, և թէ կալուածատիրութեան խնդիրը՝ եթէ կալուածատիրութիւնը ինքնին հպատակութեան մը պարագան չունենայ։ Արդ, եթէ օտարահպատակի մը հետ ամուսնացող օսմ. կնոջ մը հպատակութիւնը ինքնին հպատակութեան մը պարագան ունենայ, ինչպէս նաեւ Շերիի օրէնքին այն տրամադրութենէն՝ որ օտարահպատակի մը հետ ամուսնացող օսմ. կին մը հպատակութիւնը փոխած չի նկատեր, կ'եզրակացուի թէ, այս կինը իր կենդանութեանը միջոցին կը պահէ իր հողատիրութեան կամ կալուածատիրութեան ու փոխանցման ըստ Շերիի օրինապէս ճանչցուած իրաւունքները, հանդէպ իր ծնողաց և միւս ազգականներուն։ Իր մահուընեն վերջ, իր ամուսինը, որ օտարահպատակ է, ինչպէս նաեւ իր զաւակը, որ նմանապէս օտարահպատակ կը ճանչցուի, չեն կրնար ունէ բաժին պահանջել իր ձգած հողերէն կամ կալուածներէն։ Միմիայն այդ կնոջ ծնողիր և ազգականները, իսկ Ֆեռայիզի, այսինքն Շերիի այս մասին ընդունած օրինական տրամադրութիւններուն համաձայն կարող են իրենց յատուկ բաժինները պահանջել։ Բոլոր այս կէտերը պարզուած են 303 տարւոյ 26 մայիս թուականի Եպարքոսական չրջաբերականին մէջ, (Տրատարակուած Ձէրիսեի Մեհմէտիմի 430 թիւ թերթին մէջ), ինչպէս նաև Վենաբեկի Ասեանցի հուզուզի ճիւղին 317 տարւոյ մայիս ամսոյն մէջ տուած կարեւոր մէկ որոշմագրին մէջ։

Այս առթիւ յիշենք թէ, Օսմ. Օրէնքը բացառաբար օսմ. հպատակ կը ճանչնայ, պարզապէս օտարահպատակի մը հետ ամուսնացող օսմ. հպատակ կին մը, ինչպէս նաև անոր զաւակները, որոնք հետեւաբար ենթակայ կը մնան օրինական բոլոր տրամադրութիւններուն։

Հպատակութեան Ե. յօդուածը կ'ըսէ թէ, օսմ. հպատակութենէն ելած և կամ զրկուած անձերու զաւակը եթէ նո՛ր իսկ փոքր տղայ ըլլայ, չէ՛ թէ օտարահպատակ՝ այլ օսմ. հպատակ կը ճանչցուի. նմանապէս օսմ. հպատակութեան մէջ մնացող օտարահպատակներուն զաւակը՝ եթէ փո՛քր ըլլայ իսկ, չէ՛ թէ օսմանցի՝ այլ օտարահպատակ կը ճանչցուի։ Այս մասին վերոյիշեալ Եպարքոսական հրամանագրին համաձայն, հպատակութիւնը փոխող հօր մը զաւակներէն չափահասները կրնան, վերոյիշեալ երկու պարագային մէջ ալ ընդունիլ իրենց հօրը հպատակութիւնը՝ օրինական գործողութիւնները կատարելով։ Բայց տարակոյս չկայ թէ իրենց հօրը հպատակութեանը մէջ կը համարուին բոլոր այն զաւակները որոնք՝ իրենց հօրը հպատակութեան փոփոխման թուականէն վերջ ծնած են։

Հպատակութեան փոփոխութիւնը՝ նախապէս տրուած դատական վճիռներուն գործադրութեանը երբե՛ք արգելք չըլլար, յանցապարտին դէմ դատական բոլոր որոշումները կը գործադրուին, յանցանքը գործած միջոցին հպատակը դառնուած երկրին օրէնքները հիմ բռնուելով։ Այս մասին ընդունուած միջազգային օրէնքը ունէ բացառութիւն չընդունիր, ինչպէս կը հաստատեն՝ Ուսուլը Մուհամէտիաթը Ձեզաիրէի Ե. Զ. և Է. յօդուածները։

Բո՛ւն հպատակութեան փոփոխման պայմաններէն ու պարագաներէն զատ, naturalisation կոչուած և ծննդավայրի ու բնակութեան տեսակէտներով հպատակութեան որոշման (տեղական, բնիկ հպատակութիւնը ընդունելու) պարագան ալ ուսումնասիրութեան արժանի խնդիր մը կը կազմէ։ Օրինակի համար, օսմ. օրէնքով օսմ. հպատակ կրնայ ճանչցուիլ, այս պարագային naturalisé ottoman կոչուիլ այն օտարահպատակը, որ օսմ. երկրի մէջ ծնած ըլլալով, երկար տարի հոն կ'ապրի, օսմ. օրէնքներուն և կանոններուն համաձայն կը շարժի, և բանավարութեան տարիքին իր ծնողաց հպատակութեանը մէջ մտնելու համար ոչ է դիմում չընէր։

Օսմ. կառավարութեան և հելլենական կառավարութեան միջեւ 1248ին (արաբ. տարի) կնքուած protocoleի մը մէջ, բացարձակ կերպով յիշուած է թէ, հելլենական կառավարութեան հետ իր հպատակի կապերը բոլորովին խզելու, և օսմ. երկրի մէջ բնակելու պայմանաւ օսմ. երկիր գաղթող հելլենահպատակները՝ օսմանեան հպատակ կը ճանչցուին։ Այս կարգի naturalisés ottomans Հելլէններու նկատմամբ 1320 տարւոյ rեպի-իլ-եվվելի Եպարքոսական չրջաբերականին մէջ կարգ մը մանրամասնութիւններ ալ յիշուած են, բայց ասոնք ընդհանրապէս կը հաստատեն նախորդ պայմանները։ Օսմ. կառավարութեան և Մ. Նահանգաց միջեւ naturalisationի նկատմամբ կնքուած պայմանագիրը 28 ճեմազի-իլ-ախիրի (արաբ. 1291 տարւոյ) թուականը կը կրէ, ինչպէս Ռումանիոյ հետ կնքուած պայմանագիրն ալ՝ 1301ի 14 փեթրվարի թուականը։

Բնիկ հպատակութիւնը ստանալու երկրորդ ձեւը՝ գաղթականութիւնը ըլլալով, 1287 rեճեպ 1 թուականը որոշմագրի մը համաձայն, բնակութիւն հաստատելու համար օսմ. երկիր գաղթող օտարահպատակներ՝ մասնաւոր պայմաններով օսմանցի կը ճանչցուին։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
(Փաստաբան)

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՄԵՐ ԶԳԵՍՏՆԵՐԸ ԱՄՐԱՆ ՄԷՋ

Մեր զգեստները անանոց բնական զգեստներ կրելու մեղմ մարմերուն տեղը կը բռնեն, և տեսակ մը նեղ ու դիւրափոխ բնակարաններու կը նմանին զոր մարդ միշտ կը կրէ իր մօտ։ Երբ տարւոյն տաք եղանակը գայ, անասունները ալ իրենց ձմեռնային թանձր ու ծանր զգեստները կը հանեն, այսինքն «մորթերնին կը փոխեն» և մայր բնութեան ընծայած ամառնային թեթեւ զգեստները կը հագնին։ Մարդիկ ցուրտ երկիրներէ տաք կլիմաներու տակ գացած ատեն փոխելով իրենց զգեստները, անբան անասուններուն վիճակին հետեւած կ'ըլլան. օրինակի համար, մերինոս կոչուած ոչխարները երբ տաք կլիմայի մը տակ փոխադրուին, կը փոխեն իրենց բուրդը և քերծէի մը բարակ մորթը կը զգենուն։ Զգեստները ձմրան մէջ կը պահանեն զմեզ մեր մարմնէն չառ ջերմութիւն դուրս ելլելուն դէմ և սեղեակի տաք օդին և դուրսի ցուրտ օդին միջեւ գտնուած յանկարծական վանդաւոր փոփոխութենէն։ Բայց ամբան մէջ այդ պաշտօնը չունին գրեթէ։ Մեր մարմնոյն բնական ջերմութիւնը, արեւուն ազդեցութեան տակ, նոյն իսկ թեթեւագոյն զգեստներու մէջ, յաճախ մեր կեանքին համար վտանգաւոր բարձրութեան մը պիտի հասնէր, եթէ մեր մարմնոյն մորթը չունենար իր վրայ այն միլիոնաւոր ծակոտիքները, որոնք օդաւորման տեսակ մը գործիքի պէս, մարմնոյն չափաւոր տաքութեան ատեն, կը բացուին և առատ քրտինք դուրս կուտան։ Այս միջոցով է որ մորթը կը զովանայ, և այդ ատեն է անա որ կը սկսի զգեստին կարեւոր պաշտօնը, որ է քրտինքը ծծել և քրտինքին հետ արտաթորուած աղտը հեռացնել մարմնոյն ծակոտիքներէն, որպէս զի չեղծուին և օդաւորման այդ բնական գործին չի փակուին։ Նկատելու կէտը սա է թէ զգեստին կերպասը օդի համար պէտք եղածին չափ թափանցիկ ըլլալու է, ծակտիկն ըլլալու է։ Վասն զի հակառակ պարագային՝ մորթին և զգեստին միջեւ ջերմոցներու յատուկ տաք, հեղձուցիչ ու առողջութեան վնասող օդ մը գոյութիւն կ'առնէ։ Նոյն իսկ ցուրտ օդին մէջ ալ կը զգացուի այս տհաճելի ազդեցութիւնը, օրինակի համար, երբ մարդ անծակոտկէն, այսինքն անթափանցիկ կերպասէ չինուած անձրեւարգել մը հագնելու ըլլայ։ Դիտակաց փորձերով հաստատուած է որ ամէն նիւթերուն մէջ բուրդը միայն կը գոհացնէ այդ պահանջները լաւագոյն կերպով։ Բուրդէ զգեստները քրտինքով կոտորելապէս թրջուելէ ետքն իսկ, 87% տեղ ունին դարձեալ օդի չրջաբերութեան համար։ Բուրդէ հիւսուածեղէնները մարմնոյն վրայ վանդակաձեւ կը մնան, մինչ բամպակեղէն և մանաւանդ կտաւեղէնները կամ մեռաքսեղէնները, խոնաւ վիճակի մէջ, փակած կը մնան մորթին վրայ։ Մարդ անձնական փորձով ալ կը համոզուի ասոր։ Կտաւէ քրտնոթաթաւ չապիկ մը անհաճոյ պաղութեան զգացում մը առաջ կը բերէ մարմնոյն վրայ, ծալք ծալք կ'ըլլայ, կը փակչի մորթին և ազդելք կ'ըլլայ մարդուս մարմնոյն ազատօրէն չարժելու։ Ոտքով պտոյտի ատեն կամ զանազան չարժումներու և աշխատութեան պահուն, բուրդէ չապիկ մը կրելը նախամեծար է։ Սակայն ուրիշ առաւելութիւն մըն ալ ունի։ Քրտինքին մէջ զանազան աղտեր կան զորս մասամբ մորթը կ'արտադրէ, մասամբ դուրսէն ներս մտնելով կը խառնուին քրտինքին։ Եթէ այս աղտերը երկար ատեն զգեստին մէջ մնան, կը տարբալուծուին և առողջութեան վնասող մանրէներու նպաստաւոր կուտան մը կ'ըլլան և շատ գարշելի հոտ մը կը գոյացնեն, ինչ որ յատուկ է աղտոտ զգեստներու։ Շատ քնասէրներ հետաքրքրական հետազօտութիւններով կը հաստատեն թէ այսպիսի աղտեղութիւններն իսկ լաւագոյն կերպով կարելի է հեռացնել մարմնէն՝ բուրդէ ներքնազգեստ հագնելով։ Եթէ բուրդէ ու բամպակէ գուլպաներ հագնի մարդ, ժամանակ մը ետքը պիտի տեսնէ որ ատոնցմէ մէկուն մէջ աւելի քրտինք և աղտեղութիւն համախմբուած պիտի ըլլան քան թէ միւսին մէջ։ Բայց եթէ մարդ մէկ ոտքը բուրդէ և միւս ոտքը բամպակէ գուլպայ հագնի, պիտի տեսնուի որ այս վերջինին մէջ աւելի աղտ պիտի գոյանայ քան թէ միւսին մէջ։ Ուրեմն, քանի որ երկու ոտքերն ալ միեւնոյն արտադրութիւնն ունին, բուրդէ գուլպային մէջ աղտեղութիւնն ինչու համար նուազ է, և եղածը ո՞ւր գացած է։ Ասոր կը համոզուի մարդ, եթէ բուրդէ գուլպայի մը վրայէն բամպակէ գուլպայ մը հագնելու ըլլայ։ Այն ատեն պիտի տեսնէ որ բուրդէ գուլպային մէջ պակասը բամպակէ գուլպային մէջ կը գտնուի։ Ուրեմն, ամէն նիւթերէն, բրդեղէնն է որ շատ լաւ և արագ կերպով դէպ ի դուրս, իրեն վրայ գտնուած զգեստին կը քաշէ, կուսայ քրտինք, փոշի և աղտ։ Այս իսկ է պատճառը որ բրդեղէն շապիկը աւելի հաճոյարար ազդեցութիւն մը յառաջ կը բերէ մարմնոյն վրայ։ Բրդեղէնը չոր կը պահէ մորթը և միւս ամէն հիւսուածներէն աւելի լաւ կերպով կը սրբէ, կը մաքրէ զայն։ Ասիկա ալ բուրդէ ներքնազգեստին մէկ առաւելութիւնն է այն անձանց համար, որ օրուան մեծ մասը բացօթեայ կ'անցընեն։ Արդարեւ, այն որ օրուան մեծ մասը սենեակի մէջ հանդարտ նստելով կ'անցընէ, այնչափ չի քրտնիր, և փոշիէ ու հեռեւաբար աղտէ ներուելու պատճառ չունի, հաճոյալի է իրեն կտաւէ զով պահող կամ բամպակէ ցանցառահիւս շապիկ մը կրել։

Բայց երբ մարդ ամրան մէջ փոշելից փողոցներէ անցած ատեն բուրդէ զգեստներ հագած ըլլայ, փոշին շատ դիւրաւ ներս կ'անցնի բուրդէ զգեստներէն և կ'աղտոտէ մարմինը։ Այս պատճառաւ է որ ամրան մէջ պէտք է կտաւէ, բամպակէ կամ մեռաքսէ ողորկ հիւսուած կերպասներ հագնիլ։ Մանաւանդ թէ այսպիսի կերպասները դիւրաւ և լուացուն կը լուացուին։

Ամրան մէջ զգեստի գոյնն ալ կարեւոր դեր մը կը խաղայ։ Զանազան գոյներ արեւու ճառագայթները զանազան աստիճանով իրենց վրայ կ'ընդունին և հետեւապէս տարբեր աստիճաններով կը տաքնին մարմինը։ Այսպէս, օրինակի համար, սպիտակ կերպասին ջերմութիւն ընդունելու կարողութիւնը եթէ 100 ենթադրենք, բաց-դեղին կերպասինն է 102, մութ-դեղին կերպասինը՝ 140, բաց-կանաչինը՝ 150, մութ-կանաչինը՝ 158, կարմիրինը՝ 165, բաց կապոյտինը՝ 198 և սեւինը՝ 208։ Հետեւաբար պարզապէս նոբաձեւութիւն համարելու չէ երբ իդեան սեռի ներկայացուցիչները ամրան մէջ բաց գոյն, ա ժուռ, թեթեւ և ծակտիկն զգեստներ հագնին, այլ առողջապահական գլխաւոր պահանջի մը համաձայն վարուած կ'ըլլան։ Բաց գոյն զգեստները մութ գունաւոր զգեստներէն գրեթէ կիսով չափ պակաս կ'ընդունին արեւու ջերմութիւնը, և ասիկա պէտք է որ գլխաւորաբար արեւոր ուշադրութեան առնեն, որոնք ամրան մէջ մեծ մասամբ սև զգեստներ կը հագնին։ Բայց չի կարծուի թէ կիներն ալ ամրան մէջ միայն սպիտակ չրջազգեստ հագնելով կատարած կ'ըլլան առողջապահական պահանջները։ յուսեգոյնն է որ անոնց այդ առողջարար սպիտակ չրջազգեստներուն զգնցներն երբեմն այնչափ երկայն են որ փողոցներուն փոշին և հետեւապէս աղտեղութիւնը իրենց վրայ, իրենց մէջ կը պահեն. այս պարագային համար լաւ կ'ընեն եթէ անգլիացի կանանց օրինակին հետեւին։ Դիտնալու է որ անձրեւի և կամ մթնոլորտային պատճառներով, օդի մէջ գտնուած ամէն վնասակար ու հիւանդաբեր մանրէները, գործարանաւոր մարմինները, բնականաբէր նետուած աղտեղութիւնները, ծիերուն, շուներուն, թռչուններուն կղկղանքը, անցորդներուն (ատոնց մէջ թոքախտաւորներ ալ կան անշուշտ) չորցած թուքերը, կանանց չրջազգեստի երկայն զգնցներուն միջոցաւ, ամէն մէկ քայլափոխի, փոշիի ձեւին տակ, թէ՛ իրենց և թէ ուրիշներուն բերանէն ներս, թոքերուն մէջ կը մտնեն։ Եւ այս ամէն չարեաց առաջքը կ'առնուի մինչեւ ոտքերը հանող, այսինքն ոչ-երկար չրջազգեստ հագնելով, վասն զի այս տեսակ կարճ չրջազգեստները փողոցները չեն մրրկեր, չեն աւերեր և անձրեւուտ օդին ալ զայն կրողը անհանգիստ չեն ըներ, մինչդեռ չրջազգեստի երկար քղանցքները վեր բռնելը, ճշմարիտ բառնակրի մը անանձանձելի, և թափթփածի դերը կուտայ կանանց։

Վերջապէս ըսենք նաև թէ ամրան մէջ գլխարկներն ալ չատ թեթեւ ըլլալու են։ Ցանձնաբարելի են, մասնաւորապէս, յարդէ այն գլխարկները որ ջնարակուած չեն և գլխու մորթին արտաշնչութիւնը չեն արգիլեր. անտառի կամ հովանուտ վայրերու մէջ պէտք է գլխարկը հանել և ճամբանդով մը կամ գնդասեղով մը չրջազգեստին վրայ ամրացնել զայն։ Գլխու մորթին կամ մազի արմատներուն զովացման համար չատ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը կ'ընէ այս միջոցը։ Դիւրաւ քրտնող անձեր լաւ կ'ընեն՝ եթէ ամրան մէջ լաթէ կօշիկ հագնին, որոնց սեւերն ալ կան։

ՄԵՏԻՔՈՒՍ

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Թաղային եւ մասնաւոր վարժարաններ. — Հայերէնը եւ Քրանսերէնը մեր վարժարանաց մէջ. — Հարուստի եւ աղքատի տղաքներ։

Անկիրթայապէս չկայ խնդիր մը որ իր յատկանական այժմէութիւնը պահէ, որչափ կրթական խնդիրը, որ մանաւանդ դպրոցական տարեշրջանի, քննութեանց ու հանդէսներու այս ժամանակամիջոցին մէջ ա՛լ աւելի կը շեշտուի ու կարեւորութիւն կը ստանայ։ Ուստի ամէնէն աւելի պատշաճ է այս տողերը զբաղիլ կրթութեան շուրջ դարձող այս խնդիրներով, թէեւ անոնց հետեւելու պէտքն ու հարկը ոչ մէկ ժամանակ աւելորդ չի սեպուիր։

Բնական է որ մեր վարժարանները ըսելով կը հասկցուին ամէնէն առաջ մեր թաղային վարժարանները, որոնք համայնքին կողմէն կը հոգացուին ու կը մատակարարուին։ Եւ արդարեւ ատոնց մէջ է որ կ'աշակերտին մեծագոյն մասամբ մեր հասարակութեան տղաքները իբրեւ իրենց սեպական կրթավայրերու մէջ։ Ծնողքներն ալ նոյնպէս միայն թաղային վարժարանները իրենցը կը սեպին — և իրաւամբ — իբրեւ անդամ համայնքին որուն կը վերաբերին այն վարժարանները։

Իսկ մասնաւոր վարժարանները ո՛րքան ալ անխիր կերպով և ամենի ոգւով հասարակաց տրամադրութեան ներքեւ դրուին, բնական է թէ կը պահեն միշտ իրենց անհատական սեպականութեան դրոշմը, քանի որ միակ անձի մը կը վերաբերին բացարձակապէս. հետեւաբար որ և է աշակերտ, որքան ալ լաւ վճռողը ըլլայ, ինքզինքը այնչափ chez-soi չի զգար մասնաւոր վարժարանի մը մէջ, որքան բուն իսկ թաղային վարժարանի մը մէջ՝ զոր իր ազգական կամ պատանեկան անդամակից միամտութեամբը իրը կը կարծէ։

Բայց ժամանակէ մը ի վեր այլ և այլ թաղերու մէջ հաստատուած են և կը հաստատուին հետզհետէ մասնաւոր վարժարաններ որոնք ասոնցմէ աւելի լաւ կը յաջողին այն համեմատութեամբ, որով կ'էյնան իրենց միջավայրին մէջ գտնուող թաղային վարժարանները։

Եւ պէտք է փութալ նկատի առնելու սա պարագան թէ մեր հայ ծնողքները աւելի տրամադրութիւն կը ցուցնեն իրենց աղաքը, մանաւանդ փոքրերը, հայ մասնաւոր վարժարաններու յանձնել, քան օտար մասնաւոր կամ հանրային կրթարաններու։

Իսկ հարկ է ըսել թէ, ո՞ր դասակարգի ծնողքներն են որ թէ՛ հայ և թէ օտար մասնաւոր վարժարաններ օգտուելու փութկոտութիւնը կ'ունենան։— Բնականաբար բարեկեցիկ կամ դիւրակեցիկ եղողները, որոնք ի վիճակի են անոնց պա-

«ԱՐԵՒԵԼՔ,» Ի ԹՈՒՐԹՍՆԷ — 110 —

ՅԱՆԻԷԼ ԼԷՋԻԻԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Դ.

ԱՐԵԱՆ ՈՒՂԻՒՆ ՊԱՆԴՈՒՂԸ

Մանկամարդ կինը կարծես դիւթանքով երեւան հանեց միւս ծնրակալը։ Օթթօ, որ այնքան փնտռած էր այդ ծնրակալը, ենթադրեց թէ սիրուհին ձեռքին մէջ պահած էր զայն, ի հարկին ցոյց տալու համար իսկոյն։

—Կը տեսնես որ չէի պահած զանոնք, հաւատաց մանկամարդ կինը։

—Բու մկրատներուդ և կկոցիդ չնորհի՞ է որ առանկ շղակնաղարդ ծնրակալներ դնելու չափ դրամ կը շահիս, ըսաւ դաղանապուսպը ծաղրական շեշտով։

Մանկամարդ կինը քրքիչ մը արձակելով, յարեց.

—Օ՜հ, եթէ հարկ ըլլար առանց համար դրամ վճարել։

—Անշուշտ չես գողցած զանոնք։

—Մ՜հ, զրեթէ, ըսաւ կինը յօժանձելով։

Այդ ինքնավստահ շեշտը չփոթութիւն պատճառեց Օթթոյի։

—Սատը պատմութիւնը զուարճալի է, ըսաւ մանկամարդ կինը։ Երեւակայէ որ երեք շաբաթ առաջ շատ շիք մարդու մը հանդիպեցայ։ Այնս առաւ հեռը տարաւ, առանց երեսս նայելու։ Վշտակիր մարդ մըն էր, իր սիրուհին կողմէ լքուած, և հանդիպած առաջին կինը հետապնդելու տրամադիր, նման մարդու մը որ կ'երթայ ջուրը նետել ինքզինքը։ Փառաւոր յարկաբաժին մը առաջնորդեց զիս։ Ու հոն սկսաւ արտասուել։ Կրցածիս չափ մխիթարեցի այդ մարդը։ Այնպիսի բառեր արտասանեցի, որոնք սփոփեցին զինքը։ Մատին ծայրովն իսկ չդպաւ ինծի։ Բայց ամբողջ գիշերը վար դրաւ զիս։ Առաւոտն ինծի ըսաւ.

«Ինչպէս չնորհակալութիւնս արտայայտելու եմ ձեզի... Դրպանս դրամ չկայ։ Հոս իմ տանս մէջ չեմ գտնուիր. այս յարկաբաժնին մէջ ժամադրութիւն կուտայի սիրուհիս։ Ու սկսաւ նորէն լալ։ Սաթէնկ կողովի մը մէջ նշմարեցի այս ծնրակալները, և շատ հաճեցայ անոնց։ «Այդ ծնրակալները իբր յիշատակ տուէք ինծի, ըսի։» Մարդը մռնչելով պատասխանեց.

«Այդ անզգամ կնոջմէնն դեռ բան մնացած է հոս...» Ցետոյ ծնրակալներն առաւ, պատուհանը բացաւ ու վար նետեց զանոնք։ Իսկոյն վար իջայ։

—Այդ մարդը նորէն չի՞ տեսար բնաւ։

—Ոչ։ Կ'երեւայ թէ իր գեղուհին կը կոչուէր Բլօտիա-Էրմինիա։

Օթթօ Բէրքօվլեց մանկամարդ կնոջ նայեցաւ։

—Ոչ ոք քեզի չափ լաւ պիտի ասէր, եթէ երբեք կը սաեա, ըսաւ Օթթօ։

—Գիտուիչ խօսք մըն է ասիկա, ըսաւ մանկամարդ կինը ծիծաղելով։

—Կը կարծէի որ պարկեշտ գործաւորուհի մըն էիր։ Ուրիշ արհեստ կ'ընե՞ս մթթէ։

—Իմ քմայքներուս կը հետեւիմ, ըսաւ մանկամարդ կինը։

Իր բովանդակ հպարտութիւնը կ'արթննար, Օթթոյի ձայնը լսելով և իրանին շարժումը տեսնելով։

Այդ կինը միակեան մը չէր կրնար պարակել, այսինքն իր անլուր յոխորտանքը, որ յանկարծ երեւան կուգար չեշտի մը, նայուածքի մը, դէրքի մը միջոցաւ։

Օթթօ ըսաւ.

—Փոյթս չէ թէ ի՞նչ տեսակ կին մըն ես։ Կը պաշտեմ քեզ։ Երբեք չեմ վայելած քեզի պէս կին մը։

—Իմ նամակիս մէջ չէի՞ ըսած մթթէ, դոչեց մանկամարդ կինը վաւաշոտ հրճուանքով մը։

Ու նորէն թեւերը բացաւ գաղանազուսպին առջեւ։

Ս.

ԼՈՒՍԻՎԻԻ ՏՈՒՆԸ

Օթթօ Բէրքօվլեցի կողմէ Քօլիզէի մէջ արուած արտասովոր ներկայացման օրը, Ֆրանսական դեսպանատունէն որոշեց Բալաթինի պարտէզներուն մէջ անցընել յետմիջօրէն։

Կառքով մեկնեցաւ դեսպանատունէն և հրապարակախօսութեանց սրահի մը առջեւ վար իջաւ, որ շատ ծանօթ էր և ուր կը յաճախէին Հռոմի աշխարհիկ կիները։

Կոմսուհին ճամբեց կառքը, անդաստակը մտաւ՝ իր գլխուն շուրջը փաթթելու համար կապոյտ շղարշէ քօղ մը։ յետոյ դուրս ելաւ ու վարձու կառք մը նստաւ։

Սօլանժ երբ Սէն-Բլէման եկեղեցին հասաւ, հոն կառքը ճամբու դրաւ։ կը թուէր երկար այցելութիւն մը տալ այդ կրօնական նշանաւոր շէնքին։

Բայց գրեթէ իսկոյն ժամուն մէկ թեւէն բաժնուելով ուրիշ կառք մը նստաւ կոմսուհին, Սէն-Թէօտոր եկեղեցիին հասցէն տալով։

Կառապանը, օտարուհի մը կարծելով զանի, մայր եկեղեցիները սիրելուն և կապոյտ մեծ քօղ մը կրելուն պատճառաւ, ենթադրեց որ Հռոմը չէր ճանչնար ան։ Ուստի երկար ճամբէ մը առաջնորդեց կառքը։

Կոմսուհին, հակառակ իր անհամբերութեան, ոչ և է դիտողութիւն չըրաւ կառապանին։

Այս վերջինը մերթ ետին կը դառնար՝ շէնքեր ցոյց տալու համար տիկին տ'Էրքիւանսիի։

Սէն-Կրէկուար փողոցը հասնելուն՝ մարակի շարժուձեւ մը ըրաւ, ցոյց տալով կանչուելիքամբ և աւերակներով ծածկուած բարձունք մը։

—Մոնթէ Բալաթինո։

Հռոմի օրրանն էր առ։ Մեծաղաղեղ ըլլուր։ Ահա՛ զ անուն մը որ առասպելական ժամանակները կը յիշեցնէր...

Բալաթինի լեռը։

Այդ բարձունքը կոմսուհին այնքան ընտանի էր ո՛րքան Լուվրի գաւիթը՝ Բարիզցիի մը։ Եւ անա այդ բարձունքը կը վերստանար իր յուզիչ զօրութիւնը և հազարամեայ ազդեցութիւնը։

Այդ լերան վրայ պտտելու համար պէտք էր կիչէին առջեւէն անցնել և առուրք մը վճարել. կոմսուհին օտարական այցելուներու միայն պիտի հանդիպէր հոն։

Վերջապէս ըսենք նաև թէ ամրան մէջ գլխարկներն ալ չատ թեթեւ ըլլալու են։ Ցանձնաբարելի են, մասնաւորապէս, յարդէ այն գլխարկները որ ջնարակուած չեն և գլխու մորթին արտաշնչութիւնը չեն արգիլեր. անտառի կամ հովանուտ վայրերու մէջ պէտք է գլխարկը հանել և ճամբանդով մը կամ գնդասեղով մը չրջազգեստին վրայ ամրացնել զայն։ Գլխու մորթին կամ մազի արմատներուն զովացման համար չատ նպաստաւոր ազդեցութիւն մը կ'ընէ այս միջոցը։ Դիւրաւ քրտնող անձեր լաւ կ'ընեն՝ եթէ ամրան մէջ լաթէ կօշիկ հագնին, որոնց սեւերն ալ կան։

ՄԵՏԻՔՈՒՍ

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Թաղային եւ մասնաւոր վարժարաններ. — Հայերէնը եւ Քրանսերէնը մեր վարժարանաց մէջ. — Հարուստի եւ աղքատի տղաքներ։

Անկիրթայապէս չկայ խնդիր մը որ իր յատկանական այժմէութիւնը պահէ, որչափ կրթական խնդիրը, որ մանաւանդ դպրոցական տարեշրջանի, քննութեանց ու հանդէսներու այս ժամանակամիջոցին մէջ ա՛լ աւելի կը շեշտուի ու կարեւորութիւն կը ստանայ։ Ուստի ամէնէն աւելի պատշաճ է այս տողերը զբաղիլ կրթութեան շուրջ դարձող այս խնդիրներով, թէեւ անոնց հետեւելու պէտքն ու հարկը ոչ մէկ ժամանակ աւելորդ չի սեպուիր։

Բնական է որ մեր վարժարանները ըսելով կը հասկցուին ամէնէն առաջ մեր թաղային վարժարանները, որոնք համայնքին կողմէն կը հոգացուին ու կը մատակարար

ՂՈՒԿԱՍՈՎԻՆ

ԱՂԱՅԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Ա.

Ոչխարատուր ի ոչխարամբ գրվի մի ձիաղտաց մի ձիաղտաց գրքոյս ու ոչխարք մի ձեզ ոչխարք ի ոչխարամբ գրվի ամենայն ոչխարամբ գրվի մի ոչխարամբ գրվի ամենայն ոչխարամբ գրվի ամենայն ոչխարամբ գրվի ամենայն

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱԼԱՖԱՐԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Ս. Պատրիարքը, վաղն առաւօտ նախագահելէ եաք Խառն Ժողովոյ նիստին, միջօրէին Խասգիւղ պիտի երթայ՝ ներկայ գտնուելու Գալֆարեան Որբանոցին տարեկան քննութեանց։

ԴՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ

Յովսէփ-Իզմիրեանց Դրական Մրցանակաբաշխութեան առթիւ, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի, Սրբոց Թարգմանչաց տօնին օրը, հետեւեալ հրաւիրագիրը ուղղուած է Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ՝ բարձրաստիճան եկեղեցականաց, Պատրիարքարանի ժողովականներուն, գրագէտ ու բանասէր դասակարգին և ազգ. թերթերու խմբագրութեանց։—

« ԱՌՀԱՍԱ-ՄՏՍՈՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՒՊԻ-
« ՍԻՐԵԱՆ Դրական Մրցանակաբաշխու-
« թեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ,
« ընդ նախագահութեամբ մերով, յառա-
« ջիկայ հինգշաբթի օր (Յուլիս 12/25)
« ժամ 3ին ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ Ս.
« Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ։

« Կը խնդրուի նոյն օրը Ձեր ներկա-
« յութեամբ պատուել սոյն գրական հան-
« դէսն։

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՄԱՂԱԳԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

2/15 Յուլիս 1907
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

ՍԻՆՕԴԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Ս. Էջմիածնի Սինոդը հետեւեալ որոշումները տուած է Նախորդ ամսոյ մէջ։—

∴ Ցանուն Կոնսիստորիային Բեսարաբիոյ, լուծաւ պակն Յովհաննու Սահակեան Վանեցւոյ ընդ Մարեմայ Խաչատրեան և արտօնեցաւ կինն ի վերստին ամուսնութիւն։

∴ Ցանուն կտակատարաց հանգուցեալ Ա. Բ. Ղուկասեանցի, որոց ծանուցաւ զընտրութենց աշխարհական թեկնածուաց յուսանողութիւն, Դէորգայ Ալթունեան, Յովհաննու Կարապետեան և Ռուբէնի Աբրահամեան։ (Հանգուցեալ Ա. Բ. Ղուկասեանի կտակին համաձայն և ասնոր թողած գումարին տոկոսով՝ երեքական պատանի կ'ուսանին Դերմանիոյ հայալսարաններում. վերեւ յիշուածներն՝ այս անգամ ընտրուածներն են, Սինօդի կողմէ)։

∴ Ի 23ն մայիսի Սինոդն ունելով առաջի աչաց զարդիւնս քննութեան և զխոսովանութիւն յանցաւոր քահանայից, անդամոց և առենադպրի Կոնսիստորիային Նոր Նախիջեւանի և Բեսարաբիոյ, հրամայեաց նախ՝ զԲարսեղ Ա. քահանայն Խաղանձեանց, զՍարգիս քահանայն Թաթիկեանց և զկարապետն Յովհաննեանց արձակել իսպառ ի պաշտամանց անդամութեան և առենադպրի Կոնսիստորիային, արգելլով յայսմ հետէ ուներել պաշտամունս ի հաղորդ հասատութիւնս Հայոց. երկրորդ՝ զԲարսեղն Ա. քահանայն և զՍարգիս քահանայն առաքել ի վանս Ս. Խաչի Դոիմաս յապաշխարութիւն անորոշ ժամանակաւ. երրորդ՝ պահանջել ի քահանայիցն և ի կարապետէ Յովհաննեանն ընդ փոյթ առաջի առնել զվատնեալ դրամս ի գումարս չորս հազար եօթն հարիւր քսան և հինգ բուրլեաց և քսան և երկու կոպեկաց, զմի երրորդ մասն գումարի պահանջել յիւրաքանչիւրոյն. չորրորդ՝ վասն կատարման վճռոյս հանել հրաման Կոնսիստորիային Բեսարաբիոյ և տալ տեղեկութիւն վանահօր վասնուցն Ս. Խաչի Դոիմաս և հինգերորդ՝ վասն 10,000 բուբլեաց, զորս ընկալեալ է Բարսղի Ա. քահանայի ի քաղաքային հրամատակէ Բիշնեւի, առնել զառանձինն զեկուցումն։

ՄԵՆԱԿԵԱՆ ԵՒ ԱԼԻՔԱՆԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԸՆ ՄԻԱՑԱՆ

Մասնաւոր գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ վերջապէս Մենակեան և Ալիքանեանի թատերական խումբերը միացեր են, Աբեւելքի ընթերցողները քաջ դիտեն թէ մենք քանիցս յորդորած ենք այս երկու ծանօթ արուեստագէտներուն միութիւնը որ թէ՛ երկու խումբերու դերասաններուն ալ հաւասարապէս օգտակար պիտի ըլլայ և թէ՛ դերերու յարմարաւոր բաժանմամբ դերասանական խումբին prestigeը աւելի պիտի բարձրացնէ թատերական հմտութեան առթիւ։

Ալիքանեան և Մենակեան խումբերը առանձին տկար էին և ողբերգական կամ տրամադիր ու գօմիք դերերու համար այս կամ այն խումբին մէջ դերակատարութեան նեղութիւն կը քաշէին։ Թատերապետ էֆէնտիներն իրենք ալ կը զղային այս թերութիւնն անշուշտ, բայց որովհետեւ օխալ հասկացած արժանապատուութեան խնդիր մը ծագած էր մէջերնին, բաժանումը անխուսափելի եղաւ։ Այսուհետեւ, երկու խումբերուն միացմամբ, ներկայացումներն աւելի՛ փայլուն, աւելի՛ կատարեալ պիտի ըլլան, և նոր զարկ մը պիտի տանան իրենց ամառնային ցերեկոյթներն ու երեկոյթները Մաքրիգիւղի և ուրիշ տեղերու ամառնային թատրոններուն մէջ, պատրաստուելով ձմեռնային ներկայացումներուն՝ Բեռլ և Պոլսոյ կողմը։

Մենակեան և Ալիքանեան էֆէնտիներու հայութիւնը կատարուած է թատերասէր անձնաւորութեան մը միջնորդութեամբ, և Ալիքանեան էֆ. անցեալ ուրբաթ օրուընէ սկսած է իր «Հակառակորդ»ի ճարտար դերերովը մասնակցիլ Մենակեան էֆ.ի Օսմ. թատերախումբին ներկայացումներուն։

Կը լսենք թէ Տիկին Զապէլ Հէքիմեան չի մասնակցիր թատերական այս նոր կազմակերպութեան, իրեն առաջարկուած պայմաններն անընդունելի դառնալով։ Տիկին Հէքիմեանի նման փորձ դերասանուհիի մը բացակայութիւնը ոչ նուազ զգալի պիտի ըլլայ թատերախումբին մէջ և կը սիրենք յուսալ թէ Մենակեան ու Ալիքանեան էֆ.ները պիտի այնպէս որ բեմին չհեռանայ իրենց վարձքի ընկերուհին։

Մահագրի

Սարգիս էֆ. Ցնտքլեան, Տ. և Տիկին Տօքթ. Գ. Ցնտքլեան (ի Բարիզ), Օրիորդք Արաքսի և Անժէլ Ցնտքլեան, Տաքրք Մինրդատ, Արմենակ և Վահրամ Ցնտքլեան, Այրի Տիկին Սօֆիկ Թաշճեան, Օր. Աղաւնի Բարաճեան, Այրի Տիկին Սօֆիկ Սարգիսեան և զաւակը, Այրի Տիկին Համասիփիւռ Զուհաճեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Պայծառ Ցնտքլեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Նազմէրար Ցնտքլեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Նուրիկ Ալբիմճեան, Տ. և Տիկին Լեւոն Ցնտքլեան, Տ. և Տիկին Երուանդ Ցնտքլեան, Տ. և Տիկին Արբլանկիլ (ի Բարիզ), Տիար Պօղոս Ցնտքլեան, Տօքթ. Ց. Մալէզեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Կիւլիւկ Սարաճեան, ինչպէս նաև Ցնտքլեան դերդաստանի բոլոր անդամները, խորին ցաւով կը ծանուցանեն թէ

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԷԼ ՑՆՏՔԼԵԱՆ

հանգեաւ ի Տէր երէկ երեկոյ, Օրթաքէօյի իր բնակարանին մէջ։

Վշտահար ամուսինը և զաւակները, կը հրաւիրեն իրենց ազգականները և բարեկամները յուղարկաւորութեան արարողութեան, որ պիտի կատարուի վաղը չորեքշաբթի, ժամը 9½ին (Ր. Թ.), Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի և ամփոփուի Թաղին գերեզմանատունը։

Օրթաքէօյ, 10 յուլիս 1907

Յն.— Մահագրի չընդունողներէ կը խնդրուի ներկայս նկատել իբր սոյն։

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

«ԱՌԱՔԱՑԵՆՔ» ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ ՄԷՋ

Ռոտոսթոյի մեր Թղթակցէն. —

Բաւական ժամանակէ ի վեր տեղւոյս հայ համայնքին մէջ երաժշտութեան մուտ դնած ըլլալը հաճոյքով կը դիտենք։ Վերջին տարիներս մանաւանդ, գործական և ձայնական երաժշտութիւնն ա՛լ աւելի չեշտուելով ծաւալուն հանդամանք մը ստացաւ. ժողովուրդը՝ երաժշտական ճաշակով ըստ բաւականի նրբացած՝ գեղեցիկ ու ներդաշնակ երաժշտութեան միշտ գնահատող ու քաջալերող հանդիսացած է. ուրախութեամբ կը տեսնուի որ ամէն անգամ երբ Ս. Յովհաննեան վարժարանի մէջ կրթական հանդէսներ կը սարքուին՝ Ռոտոսթոյի կրկին թաղերէն բարեպաշտ ժողովուրդը խուռն բազմութեամբ կը դիմէ և պատրաստի կ'ունկնդրէ երգեցիկ երկսեռ աշակերտներուն. դպրոցական հանդէսներով առիթը ունեցած է երգեցողական երաժշտութեան՝ եռաձայնին ու քառաձայնին՝ վրայ լուրջ զաղափար կազմելու. այս զէսով երգեցողութեան սէրը դպրոցին ընտանիքն յարկերը փոխադրուած է. այսօր զարմանալի չէ որ շատ տուներ միւզիքը մուտ գործած է և երբեմնի արմօնիկին այսօր յաջողած են աւելի նրբաճաշակ գործիքներ, ջութակ, մանոլին, ֆլիւթ ևն. ու՝ ինչպէս կրնայ մակաբերուիլ՝ երաժշտական ճաշակի այս զարթնումն ու ծաւալումը առաջ եկած է նորահաս սերունդին միջոցաւ, զի յիշեալ վարժարանին մէջ կանոնաւորապէս կը դասախօսուին արդէն, եկեղեցի. երաժշտութենէ զատ, ձայնագրութեամբ և ենրոպական դրութեամբ երգեր։ Վերջերս կեդրոնի մէջ եկեղեց. երաժշտութեան նոր զարկ մը տալու համար նորանոր ձեռնարկներ եղան. եռաձայնը մշակուեցաւ ձեռնասներու կողմէ և այսօր Պոլսոյ մէկ քանի եկեղեցիներու մէջ եռաձայնը կը կիրարկուի։ Եռաձայնը որ ցարդ մեր եկեղեցիներուն մէջ աւանդաբար երգուած հարազատ մայր եղանակներու աւելի ներդաշնակաւորուած ձեւն է ու պէտք է ըլլայ, իր մէջը խոտելի բան մը չունենալով՝ ընդհանուր գնահատումի կ'արժանանայ տակաւ։ Այս գովելի ձգտումը արձագանգեց Ռոտոսթոյի մէջ ալ. երեք-չորս ամիս առաջ Առաջնորդարանի հովանաւորութեամբ և Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ խրախոյսով ու ձեռնարկցութեամբ կազմուեցաւ եռաձայնի համար 30 երգիչներէ բաղկացած խումբ մը, որուն վարիչն է Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ երաժշտապետ Սարգիս էֆ. Թադոսեան, որ 16 տարիներէ ի վեր անընդհատաբար կը վարէ երաժշտապետութիւնը և իր գնահատելի ծառայութիւնը քանիցս առիթը ունեցած ենք այս էջերուն մէջ ի վեր հանելու՝ յիշելով արուեստին մէջ ունեցած յաջողութիւնն ու ընդունակութիւնը. ի՛նքն է որ առաջին անգամ ծնունդ տուած է երգեցողութեան այս տարածուն ոգեւորութեան։ Այս անգամ ալ երկարաշունչ աշխատութեամբ եռաձայնի վերածեց Ս. Պատարագի միաձայն երգեցողութիւնը, կիրակնօրեայ դասախօսութիւններով մարդեց յիշեալ եռանդոտ երգիչները. իր պատրաստած դրօշին մէջ աչքառու կերպով կը նշմարուի աւանդաբար փոխանցուած մայր երգեցողութեան անվթար ու հարազատ պահպանումը—պարագայ մը՝ զոր կը յուսանք թէ Կեդրոնի երաժշտական Քննիչ Ցանձնաժողովը տեսնելու առիթը պիտի ունենայ՝ եթէ խղճմտօք ուսումնասիրութեան մը բովէն անցնէ։

Այսօր (8 յուլիս, կիրակի) առաջին անգամ ըլլալով եռաձայն Ս. Պատարագը երգուեցաւ Ս. Թագաւոր եկեղեցիին մէջ։ Վիճակիս Առաջն, Տեղապահ Տ. Վանքէն Սրբազան այս առթիւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց. եկեղեցին երկսեռ հաւատացեալներով լեցուած էր կանուխէն. Տ. Արիստակէս եպիսկ. իր քարոզին մէջ պատշաճօրէն բացատրեց քաղցրալուր երաժշտութեան վեհութիւնն ու ազդեցութիւնը աղօթքի մէջ և հակիրճ տեսութիւն մը ըրաւ Հայ-եկեղեցւոյ հին ու նոր երաժշտութեան դէմ։ Ուշաւոր հանգրուաններուն վրայ՝ նախաքրիստոնէական ժամանակներէ մինչեւ մեր օրերը։

Եռաձայն երգեցողութիւնը սկսաւ թափօրէ վերջ առաջին «Օրհնեա Տէր»էն և աւարտեցաւ վերջին Աւետարանի «Ասէ Աստուած»ով. խումբը որ ձայնագրեալ սեւտարկներու վրայէ կ'երգէր, չափազանց ուշադիր էր իր դերին, այնպէս որ այս բազմաձայն երաժշտութեան կիրարկուած պահուն չափերու մէջ ո և է թերութիւն ցոյց չի տուաւ. Անդրանիկ էֆ. Մէհէբեան—amateur ճարպիկ ջութակահար մը—խումբին կ'ընկերակցէր orgueով. բոլոր ներկաները միշտ լարուած հետաքրքրութեամբ ունկնդրեցին կատարուած ներդաշնակ եղանակացութեանց, ինչ որ հրապարակային գովեստի արժանի պարագայ մըն է։

Ս. Պատարագի աւարտումէն վերջը վարժարանի սրահին մէջ Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ ընդունելութիւն մը տեղի ունեցաւ ի նշան գոհունակութեան և շնորհակալութեան. նախագահեց Վանքէն Սրբազան և սրտաշնորհիչ խօսքերով շնորհաւորեց ու շնորհակալութիւն յայտնեց երաժշտապետ Թադոսեան էֆ.ի և իր խումբին որ բարեսիրաբար իր ընկերակցութիւնը նուիրած էր յօգուտ և ի պայծառութիւն Ս. եկեղեցւոյ։

* * *

ԿԵՍԱՐԻՈՅ ՎԱՆԵՑԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Կեսարիոյ մեր Թղթակցէն.—

Անցեալ ամսոյ 11ին հանդիպող երկուշաբթի օր վանքի Բարձր. Վարժարանը ակած էր իր ամավերջի քննութիւններուն որոնք տեւեցին տասնրիսեք օր։ Առաջնորդ Տ. Տրդատ եպիսկ. բոլոր դասերուն ներկայ գտնուեցաւ և, ըստ սովորութեան, այս տարի ալ ինք դրաւ տղայոց քննութեան նիւթերը։ Ն. Սրբազնութիւնը վերջին ծայր գոհ՝ առ հասարակ բոլոր կարգի տղայոց գիտակից և համարձակ պատասխաններէն, վերջին օրը, յունիս 25, օրհնեց զանոնք և մաղթեց յառաջիկայ տարիներուն համար ալ այս միեւնոյն յաջողութիւնը։

Ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի օրը (յունիս 27). կրթական այդ հաւաքոյթը այս տարի սովորականէն տարբեր չքով մը կատարելու մասին կարելին չէին խնայած աշակերտները. վարժարանին ընդարձակ սրահը ներս մտնողին կը խնդար այն օրը, այնքան սիրուն և վայելուչ յարդարանք մը տուած էին ասնոր։ Որոշեալ պահուն, առաջնորդ Սրբազանը իր հետ ունենալով վարժարանին պաշտօնէութիւնը, հանդիսասրահ մտաւ։ Կայսերական Բալլերգով բացուեցաւ հանդէսը։ Շրջանաւարտները, Թիւով եօթը, հեռուհեռէ կարդացին իրենց աւարտական ճառերը. աւելորդ չըլլայ թերեւս հոս զանոնք իրենց անուններովը և ճառերուն նիւթերովը ներկայացնել։ Պ. Պ. Յարութիւն Բէյլիսեան (Կասմացի) նիւթն էր «L'homme véritable», Սարգիս Թէրզեան (Գրըշէհիրցի)՝ «Հաւատքին մեծութիւնը», Մանուէլ Մարտիրոսեան (Հալէպցի «The true Greatness», Կարապետ Դօյունճեան (Սամսունցի) կարդաց հրաժեշտի ճառը, Երուանդ Եռայեան (Էնկիւրիցի)՝ «Կեանքը Սէրով», Պետրոս Դանիլեան (Էնկիւրիցի)՝ «De la bienfaisance» և Վաղարշակ Բաղումեան (Թալասցի)՝ «Հուպզը բէֆիգի»։ Ասոնցմէ առաջին երեքը ընդունեցին «Գրական և Գիտական բարձրագոյն վկայական», մնացեալները, բաց ի Պ. Բաղումեանէն որ «Գրական առաջին կարգի վկայական»ին տիրացաւ, ընդունեցին «Գրական և Գիտական առաջին կարգի վկայական»։

Մրցանակներն ու վկայականները բաշխեց Առաջնորդ Սրբազանը որ հակիրճ բանախօսութեամբ մը խրախուսեց չրջանաւարտները՝ վատահարար մանել գործի ասպարէզը, յաջողութիւն մաղթեց անոնց՝ իրենց ձեռնարկելիք գործերուն մէջ և վերջացուց իր խօսքը ջերմագին բարեմաղթութիւններ ընելով վեհ. կայսեր արեւշատութեան համար։

Հանդէսի միջոցին վարժարանի մէկ քանի ուսուցիչներն ալ՝ խօսեցան ներկաներէն վասն էֆ. Քիւրքճեան և Արամ էֆ. Սահակեան որոնք կրթասիրական լուրջ մտածումներու մէջ խտացուցին կեանքին նպատակը։

Ներկաները գոհ տպաւորութեան մը տակ մեկնեցան։

Պզտիկ տեղեկութիւն մըն ալ տուած ըլլալու համար ըսենք որ վանքի Բարձր. Վարժարանը մօտաւորապէս 60 գիշերօթիկ աշակերտներ ունէր վերջացող տարեշրջանի միջոցին. այս աշակերտներէն հինգը պաշտպանեալներն են հետեւեալ կրթասէր անձնաւորութիւններուն. Դրիգոր էֆ. Էվրէնեան (Կ. Պոլիս)՝ մէկ սան, Գ. Թոփալեան և Որդիք (Դամիրճի) երկու սան, Ց. էֆ. Զաքարեան (Իզմիր) մէկ սան՝ ի յիշատակ իր բազմարդիւն վարժապետին Անդրէի Փափազեան, Հ. էֆ. Մոսիչեան (Իզմիր) մէկ սան։ Վանքն ալ իր կողմէն կը պահէ մէկ սան, ուսուցչութեան պատրաստելու համար. յառաջիկային երկու սան աւելի պիտի պահուին այդ նպատակին համար։ Այլ և այլ տեղերէ հասած դիմումներուն նայելով, վանքի վարժարանը կը յուսանք որ յառաջիկայ տարի 80էն աւելի գիշերօթիկ տղաք պահելու վիճակին մէջ ըլլայ։

Վ. ԱՍԼԱՆ

Կեսարիա, 2 յուլիս

Վերջին պահուն ստացանք Նիկոմիդիոյ ազգ. վարժարանաց քննութեան և մրցանակաբաշխութեան հանդէսի նկարագրութիւնը, զոր պիտի հրատարակենք վաղուան թիւով։

ՆՈՐ ՀՐՕՍՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ստացանք Յովհ. էֆ. Գուճիքանեանի հրատարակած ԸՆՏԱՆԻԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ հատորը, Յ. Մատթէոսեան գեղեցիկ ու ճաշակաւոր տպագրութեամբ։ Հեղինակը, 1902 տարւոյ միջոցին Աւետարերի մէջ հրատարակած ընտանեկան բարոյալից ու չինիչ յոդուածներու շարքը ամփոփած է սոյն հատորին մէջ և Թօքատի «Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութիւնը» ստանձնած է հրատարակութեան հոգը։ Գրքին վաճառման հասոյթը յատկացուած է նոյն Ընկերակցութեան Աղքատաց Հիւանդանոցին։ Գին 7½ դրուշ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Տէր,

Սկիւտարի Աղքատախնամ Խորհրդոյս Հիմնադրութեան 27րդ Տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ Գիւտի Տէրոյ Սուրբ Աստուածածնայ տօնին կիրակի օր (15 յուլիս), Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ Դերաշխարհ Տ. Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս Վեհապետեան հանդերձեալ է Վերաբերմամբ Ս. Պատարագ մատուցանել Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, ինչպէս նաեւ Հոգեհոգեստեան Պաշտօն կատարել բարեյիշատակ հիմնադրաց, բարերարաց և ատարողաց Ազքատախնամիս։

Ուստի կը խնդրենք որ բարեհաճիք ներկայ գտնուիլ այն հոգեւոր Հանդէսին և պատուել յիշատակը ազնիւ բարերարաց։

Մնամք յարգանաբ
Ի դիմաց Ազքատախնամ Խորհրդոյ
Վ. Աւետեանպեր Ա. Աւետեանպեր
Գ. ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ ԳԷՈՐԳ ԲԱՐԱՋԵԱՆ
Սկիւտար, 8 յուլիս 1907

Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան ժամ 11, Ս. Պատարագ ժամ 1½։

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանի Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ վարժարանին նոր տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ սեպտեմբեր 3, երկուշաբթի օր։ Ա. կարգ մանել փափաքող աշակերտները կը հրաւիրուին ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, ամէն օր մինչեւ ժամը 3½ (Ր. Թ.), իսկ չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը մինչեւ ժամը 9 (Ր. Թ.) արձանագրուելու համար։ Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ վկայուած չրջանաւարտները առանց քննութեան կ'ընդունուին։

Մտից քննութիւնները պիտի կատարուին յառաջիկայ օգոստոս 16 հինգշաբթի և 17 ուրբաթ, ժամը 1½ին (Ր. Թ.)։

Իսկ Կեդրոնական Նախակրթարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ օգոստոս 20 երկուշաբթի օր։ Հետեւաբար կը հրաւիրուին թէ՛ հին և թէ նոր գալիք աշակերտները մինչեւ այն օր ամէն առաւօտ ներկայանալ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը արձանագրուելու համար։

Թէ՛ Կեդրոնական Վարժարան և թէ Նախակրթարան մտնելու համար ներկայացող նոր աշակերտները պէտք է իր ձեռին ունենան պատուասար, ծննդեան և բարի վարքի վկայագիր և իրենց ծնողքը կամ պաշտպանը պէտք է ընկերանայ իրենց արձանագրութեան օրը։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
Ա. Աւետեանպեր Վ. Աւետեանպեր
ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Ղալաթիա, 7 յուլիս 1907 6—1

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գատրգիւղի Աբամեան վարժարանին համար դասախօսակ-ուսուցչուհի մը պէտք կայ։ Դիմել նոյն վարժարանը, ամէն օր, առաւօտեան մինչեւ կէսօր։ 2

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, յուլիս 21)

ԼԱ ՀԷԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Լ.Ս. Հէյ, 20 յուլիս.— Այսօրուան լիագումար նիստը Դեսպանախորհուրդին առաջին արդիւնքը յառաջ բերաւ։ Ժընէվի պայմանագրութեան՝ ցամաքային պատերազմի վերաբերեալ տրամադրութիւնները ծովային պատերազմի համար ալ գործադրելի ընելու մասին երրորդ յանձնաժողովին ծրագիրը քուէարկութեան դրուելով, մէկ քանի թեթեւ փոփոխութիւններով, միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ։ Սակայն եռաբը, ծովային պատերազմներու մէջ հիւանդանոց-նաւերը կարմիր Խաչի պաշտպանութեան տակ պիտի գրանուին։ Օսմանեան պատուիրակները կ'ուզեն որ Թուրքիոյ հիւանդանոց-նաւերուն վրայ այդ նշանին տեղ Մահիկը դրուի, և պարսիկ պատուիրակներն ալ կ'ուզեն որ Առիւծ և Արեւը դրուի, պայմանաւ որ միւս տէրութիւնները յարգեն զանոնք և իրենք ալ փոխադարձաբար՝ կարմիր Խաչը։ Աւստրիական պատուիրակ Պ. Մէրէյ պաշտպանեց օսմանեան պատուիրակներուն այս պահանջումը։ Անգլիացի պատուիրակ Սէր Լաուրա Ֆրի այդ յօդուածին համար վերապահութիւն յայտնեց։ Քուէարկութիւնը կատարուեցաւ այբենական կարգով, ամէն տէրութեանց առաջին պատուիրակներուն այո՛ կամ ո՛չ պատասխանով. ուրեմն եռաբը նախագահ Պ. Նելիտով ծանոյց միաձայն հաւանութեամբ ընդունուիլը, թէպէտ հարաւային ամերիկեան երկու կառավարութեանց պատուիրակներուն քուէ չառնուեցաւ։ Այս նիստին մնացորդ մասն ալ տեղի ունեցաւ երէկ ծանուցուած օրակարգին համաձայն։ Զէնքընկեցութեան ծրագրին խօսքը չեղաւ։

Լ.Ս. Հէյ, 20 յուլիս.— Երկրորդ լիագումար նիստի տեղեկագրին վաւերացումէն եաքը, հինգերորդ յանձնաժողովին նախագահ Պ. Ֆոֆոռ տեղեկութիւն հաղորդեց Դեսպանախորհուրդին ուղղուած դանդան գրութեանց, նուէրներու եւ խնդրագիրներուն վրայ։ Պ. Նելիտով յայտնուն Դեսպանախորհուրդին շնորհակալութիւն յայտնեց, և մասնաւորապէս յիշելով Լա Հէյի մէջ միջազգային օրէնքի ուսուցման կեդրոնական վարժարան մը հաստատելու մասին Տոյչ Իրվիս լրագրին մէջ հրատարակուած, Պէռն քաղաքն կողքիրիա Հիրօլտի առաջարկը, ըսաւ թէ չատ լաւ գաղափար մըն է այդ և յոյս յայտնեց որ Բարնէկիինման նուիրատու մը գտնուի այդպիսի վարժարան մը չինելու համար։ Պ. Նելիտով խօսելով կարգ մը առաջարկութեանց մասին, դիտել տուաւ թէ դեսպանախորհուրդը միջազգային գերագոյն դատարան մը չէ, և հետեւաբար չի կրնար նկատողութեան առնել դանոնք։ Դեսպանախորհուրդը պաշտօն ունի միջազգային օրէնքները ուսումնասիրելու և կազմելու և ոչ թէ ատոնց գործադրութեանը հսկելու կամ երկու տէրութեանց միջեւ իրաւարար առանի մը դերը կատարելու։ Դեսպանախորհուրդին վերջնական տեղեկագրին խմբագրութեան յանձնաժողովին ընդունելութենէն եաքը, Պ. Նելիտով մեծ տէրութեան մը պատուիրակներուն գանգատին վրայ յիշեցաւ դաղտնապահութեան պարտաւորութիւնը զոր ունին պատուիրակները Դեսպանախորհուրդին քանակցութեանց մասին։ Բաւ թէ պատուիրակութեանց կողմէ ներկայացուած պաշտօնաթուղթերը Դեսպանախորհուրդին և անոր իւրաքանչիւր անդամին սեպհականութիւնն են. հետեւապէս երբ պաշտօնաթուղթ մը ուրիշին հաղորդուի, ամէնուն սեպհականութեան իրաւունքին դէմ գործուած արարք մը կը համարուի։ Նախագահին այս յայտարարութիւնը, որ ընդհանուր հաւանութեան արժանացաւ, հետեւանք էր այն պաշտօնաթուղթերուն հրատարակութեան որոնք վիճաբանութեան մէջ կը գտնուին դեռ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒԹԲԻ, 22 Յուլիս.— Սակարանին մէջ բոլոր արժէթուղթերու մասին անընպատ վիճակը կը չարունակէ։ Մինչազգային արժէթուղթերը կը մնան իրենց նախորդ գիներուն վրայ։ Հրապարակին վրայ այնքան անձկութիւն կը տիրէ որ վաճառման մէկ քանի հրամաններ բաւական են անկում մը առաջ բերելու։ Օսմ. Միացեալը, սակայն, 95.10 բացուեցաւ, մինչդեռ առջի իրիկունը 94.35 էր. 95.05 փակուեցաւ։ Ռիօ Թինթոն 2080 ֆր. բացուեցաւ, պղինձի գինը 87.15 ոսկիի ինկած ըլլալով. փակման պահուն 2069 եղաւ։ Լոնտոնի հրապարակին վրայ գիները տկար են. անգլիական քոնսոլիէները 84էն 83.37ի իջած էին՝ նոր արժէթուղթեր չրջաբերութեան հանուելուն և մանաւանդ ճարտնական փոխառութեան հետեւանքով։ Ամերիկեան երկաթուղիներու բաժնեթուղթերն ալ անկման հակամէտ են Նիւ-Եորքի մէջ. մետաղագործութեան և հարաւային Ափրիկէի արժէթուղթերն ալ տկար են։

ՀՌՈՄ.— Դատական գերագոյն ատեանը, որ երեսփոխան Նաղին պիտի դատէ, վաղը պիտի գումարուի։ Կը կարծուի թէ պիտի ընդունի ամբաստանեալին փաստաբաններուն պահանջումը՝ առժամապէս ազատ արձակելու Նաղին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Իթալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիդդոնի օգոստոս 24ին Իլլ պիտի ժամանէ՝ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր ներկայանալու համար։

ՌՈՒԹԲԻ.— Զրոյց կայ թէ Ֆրանսայի մէջ գայթակղութիւն մը երեւան դալու մօտ է։ Նախկին նախարար մը կ'ամբաստանուի թէ գեղծումներ գործած է Պատուոյ Լէգէոն տրուելու գործողութեանց մէջ։ Բնութիւն մը պիտի բացուի։

ՊՈՒԷՆՍ.— Ճարտնական նաւաքաժինը, որուն հրամատարն է Իճուին ծովակալը, այսօր Գուէդ ժամանեց։

ՊԵՐԼԻՆ.— Դերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով իշխանը, Ֆիկառօի Պերլինի թղթակցին հետ տեսակցութեան մը պահուն, յայտարարեց թէ հիմա ամէնէն աւելի թուլացում մը կը նշմարուի Ֆրանսայի ու Դերմանիոյ միջեւ։ Ցեռայ նկատողութեան պիտի առնուի մնաեսական համաձայնութեան մը կնքումը երկու երկիրներուն միջեւ։ Ֆոն Պիւլով իշխանը յարեց թէ Դերմանիա միշտ հաւատարիմ պիտի մնայ Ալճեզիրասի ուրչինագրոյն տրամադրութեանց և թէ Դերմանիա 37 տարիէ ի վեր պատերազմ չէ ըրած, ինչ որ կը հաստատէ թէ խաղաղութեան փափաքող է։ Բնաւ չուզեր նոր գաղթավայրեր հաստատել և եթէ կ'ուզէ զօրաւոր նաւատորմ մը ունենալ, պատճառը այն է թէ կ'ուզէ ազդու կերպով պաշտպանել իր վաճառականութիւնը։ Ֆոն Պիւլով իշխանը չի հաւատար դեղին վտանգին, վասն զի Ճապոն չառ խոնամ ըլլալով Եւրոպայի պիտի չպառնայ։ Դերմանիոյ նախարարապետը, Ֆրանսայի քաղաքական մարդոց վրայ խօսելով, գովեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիլշոնի և Պերլինի ֆրանսական դեսպան Պ. Բանպոնի բարձր ձիրքերը։ Ֆոն Պիւլով իշխանը, պատասխանելով այն հարցումին թէ պատերազմները միշտ գոյութիւն պիտի ունենան, տարտամ պատասխան մը տուաւ և ըսաւ թէ տարի համար հարկ է դիմել Դելփեան պատգամին։

Լ.Ս. Հէյ.— Բոլիդիճ Բոռէսբոնսկնց կ'ըսէ թէ անգլիական պատուիրակները, զէնքնկեցութեան մասին իրենց առաջարկութիւնը ներկայացնելու առթիւ, ըսին թէ այդ տեսակ առաջարկութեան մը պէտքը հիմա 1899էն աւելի զգալի է։ Սա այժմ յետաձգուեցաւ առաջարկութեան վիճաբանութիւնը։

ՀՌՈՄ.— Վիեննայի ճարտնական դեսպան Պ. Ուքիտա, որ մասնաւոր պաշտօնով Հռոմ զրկուած է՝ Վատիկանի մօտ, այսօր հանդիսաւորապէս ընդունուեցաւ Պապին կողմէ, որուն յանձնեց Միքատոյի ինքնագիր մէկ նամակը, շնորհակալութիւն յայտնելով Պիոս Ժ.ի՝ Թոքիոյի մէջ պապական նուիրակութիւն մը հաստատելուն համար։ Այդ պաշտօնը կը վարէ Մոնսէնեէօռ Օ'Բոնէլ։

ԹՈՒՐԻՈ.— Սիմոնոզէքիի դիմուորները Սէյուլ կ'երթան, ուր ճարտնցիներուն կացութիւնը խիստ տագնապալից է։

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՑԻՍԿՈ.— Թանձր մշուշի հեւանքով, Բալթիքնոյ եղերքներուն առջեւ Քոլումպիա ու Սան-Բէտրо չոգենաւերը իրարու զարնուեցան։ Առաջինը խոկոյն ընկղմեցաւ։ Հարիւր յիսուն հոգի խեղդուե

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒ ՄԻ ՎԱԽՍՈՒՍԻ ՎՐՈՆՔ

ԱՎԵՏԻՍ ԳԱՍԱ

ԱՎԵՏԻՍ ԽԱՍՍԱԶ

ՈՍՈ ԳՅՈՍԻԿԻՆ

Գրում է Ս.

ՆԱԽՈՐԴ ՄԱՍԻ

Մի գարնանային գիշեր Ռոբերտ Սիդնին ինքնաթիռով թռավ Լոնդոնից դեպի Գլազգո, որտեղ նրան սպասում էին ինչպես ընտանիքի անդամներ, այնպես էլ հարազատներ։ Ինքնաթիռը ուղևորներ չունեցավ, նրանք ամբողջ թռիչքի ընթացքում միայն երկուսն էին։ Սիդնին ինքնաթիռի հրամանատարի հետ զրուցեց ամբողջ թռիչքի ընթացքում։ Նրանք հանդիպեցին Գլազգոյի օդանավակայանում։ Սիդնին ասաց, որ ինքը ոստիկան է։ Նրանք հրաժեշտ տվեցին միմյանց։ Սիդնին գնաց Գլազգոյի ոստիկանություն։ Նրանք ասացին, որ ինքը ոստիկան է